

nedelja, 20. nov 2011, 07:38 -> 07:40

Sumorne demografske prognoze

Srbija će 2050. godine imati stanovnika kao posle Drugog svetskog rata - šest miliona, ako se nastavi trend negativnog prirodnog priraštaja.

Prema rezultatima popisa, u Srbiji je broj stanovnika u poslednjih devet godina smanjen za skoro 400 hiljada, a stručnjaci prognoziraju da će nas biti još manje.

Demografi procenjuju da će za 40 godina Srbija imati manje od šest miliona stanovnika, koliko je imala i po završetku Drugog svetskog rata. Najveći uzrok tome je negativan prirodni priraštaj.

Upozoravaju i da se populacionom politikom može samo ublažiti, ali ne i sprečiti pad broja stanovnika. Država ima mehanizme, ali nema novca da se tim problemom trenutno ozbiljnije bavi, tvrde nadležni.

U srećna vremena, kako nam se sada čini period od pre 50 godina, kada je i stanovništvo bilo mlađe, rađalo se oko 150 hiljada dece godišnje. Prošle godine rođeno je upola manje.

"Ako posmatramo period osamdesetih, kada je u Kragujevcu bio pravi bejbi bum, tada je bilo od 3.700, pa do 4.000 porođaja godišnje, a babice su imale pune ruke posla", kaže direktor GAK-a Kragujevac Saša Živanović.

Živanović ističe da je konstantan pad bio sve do 1999. kada je prosečan broj porođaja bio 2.000 do 2.100 beba na godišnjem nivou, i navodi da se od tada se taj broj održava.

Polu veka unazad ne rađa se dovoljno dece ni za prostu reprodukciju. Problem je i što poslednje dve decenije u Srbiji više ljudi umire nego što se rađa. Samo prošle godine na toj razlici izgubili smo 35 hiljada stanovnika.

Prognoze su pesimistične, jer je popisom iz 2002. prvi put zabeležen veći udeo starih u odnosu na mlade - stariji od 65 godina brojniji su od mlađih od 15 godina.

Silazni populacioni trend

"Ta razlika se povećala u korist starih, a tek će se povećati, jer uskoro očekujemo ulazak generacija bejbi bumera, rođenih tokom prve polovine pedesetih, u kontingent starih", kaže Ivan Marinković iz Centra za demografska istraživanja.

"Kad bi žene ovog trenutka krenule da rađaju po četvoro, petoro dece i dalje bismo u narednih nekoliko decenija nastavili da gubimo stanovništvo", ističe Marinković.

Marinković navodi da će, koja god varijanta projekcije da se postavi, Srbija 2050. imati manje stanovnika nego što ima trenutno.

Iako je pre tri godine država usvojila Strategiju za podsticaj rađanja, ona se zbog nedovoljnog budžeta ne primenjuje u potpunosti.

Tako porodilje umesto 100 odsto zarade, koliko je predviđeno strategijom, primaju 65. A da bi se roditeljski dodatak za drugo, treće i četvrto dete isplaćivao jednokratno, u državnoj kasi nedostaje između četiri i osam milijardi dinara.

"Ukoliko se ekonomska kriza zaustavi, država će sigurno naći mogućnosti da izdvoji neka dodatna sredstva za finansiranje nekih dodatnih prava za pružanje podrške porodici da se odluči na rođenje više dece", kaže Predrag Petrović iz Ministarstva za rad i socijalnu politiku.

Sa problemom pada broja stanovnika suočavaju se i sve zemlje u okruženju, čak i Albanija. I na celom starom kontinentu je što južnije to tužnije, osim primera Francuske, koja se tom problemu posvećuje već 200 godina.